

Đu năm nói chuy n ti n t ; Thomas Gresham hay Nicolas Oresme ?

Tác Giả: TS.Phan Văn Song

Thứ Hai, 16 Tháng 1 Năm 2012 07:20

Ti n t là tín d ng, là lòng tin vào m t h th ng đ n v giá tr , dùng đ đánh giá hàng hóa, dùng đ trao đ i, và dùng đánh giá m i trao đ i th ng mãi.

Đu năm 2012, trong không khí nh n nh p c a năm b u c T ng th ng Pháp, trong không khí lo âu c a cu c kh ng ho ng kinh t tài chánh th gi i v n không tìm ra l i thoát, và đ c bi t v i m t vi n t ng r t m ám c a đ ng euro, chúng tôi m t nhóm b n H i S t Lions h p nhau l i, v a đ làm b a ti c gây qu x h i, v a đ đ u láo đ ng n o v i đ tài : đ ng euro là m t đ ng ti n t hay x u ?

Trong lúc h ng kh u, Lion Phan Van Song tôi bèn đ c p đ n ng i x a Thomas Gresham v i đ nh lu t c a ông và Nicolas Oresme v i l i khuyên ng i lãnh đ o. Nay xin vi t bài n y tr c là đ h u quý đ c gi câu chuy đ u năm, sau đó cũng đ chia s v i quý đ c gi cái n i lo c a nên kinh t tài chánh th gi i.

Còn chuy n Vi t Nam ? Chuy n Vi t Nam n u quý đ c gi theo dõi tình hình trong n c thì Vi t Nam ta ngày nay là vô đ ch quán quân nhi u gi i, cao th v các n c nghèo, đói, nhi u t n xã hội, nh ng cũng cao th v con s đ i gia giàu sang t t b c; v h c hành ch nghĩa đ t nát cũng thu c v h ng nh t, nh ng trái l i cũng r t giàu b ng c p, “ti n sĩ bác sĩ k s ...ch y đ y đ ng”; vô đ ch v tham nh ũng, vô đ ch v b t công; gi i nh t v môi tr ng đ dáy, s m t hàng hóa thi u v sanh... nói tóm l i m i th , m i h ng, mu n thi đua th gì Vi t Nam đ u có “chi n sĩ thi đua” h ng đó, và t t c “đ u đ t tiêu chu n”. .. Còn nói v tình hình kinh t , tài chánh cũng h ng bét n t... Ch có nói láo là s m t thôi. Vì v y chúng ta th quên Vi t Nam Xã hội ch nghĩa trong đ u năm 2012 n y đ nhìn v th gi i.

Đ ng ti n x u s sa th i đ ng ti n t :

Đó là đ nh lu t c a nhà kinh t tài chánh ng i Anh Thomas Gresham quy đ nh vào th k th XVI, ngày hôm nay xin đ c nh c nh đ n khi các nhà thông thái kinh t tài chánh t chuyên gia đ n chánh tr gia hay c đ n các nhà lãnh đ o qu c gia cũng đang t h i hay bàn v i nhau là có c n ph i c i t l i m t h th ng ti n t cho Âu châu hay cho c Th gi i .

Th nào là m t đ ng tin t ? :

Tin t là tín đ ng, là lòng tin vào m t h th ng đ n v giá tr , dùng đ đánh giá hàng hóa, dùng đ trao đ i, và dùng đánh giá m i trao đ i th ng mãi. Đ ng tin t là đ ng tin t o m t s tin t ng, vì tr giá c a đ ng tin t có đ b o đ m và giá tr dài h n đ chúng ta có th dùng đ đánh giá m i th ng l ng trao đ i ngay hi n t i và ti p t c dùng làm đ án trong t ng lai (sa valeur doit être stable pour fixer les termes d’un échange et pour faire des calculs à termes). Giá tr đ ng tin t y ph i là cái c u n i, m t s giao ti p liên t c gi a quá kh , hi n t i và t ng lai.

Hi u nh v y, đ ng tin t x u là đ ng tin t ch đ m l i cho chúng ta nh ng lo âu (ngày mai tin t s t giá), thâm th ng tài s n gia đình và không giúp chúng ta tính toán đ c t ng lai. Đ nhiên n u chúng ta có s l a ch n, chúng ta mong ch đ c nh p, nh n vào đ ng tin t và ch chi, tr ra cho ng i khác đ ng tin t x u ! Và n u ai ai cũng nghĩ nh v y, m i ng i s th , nh p vào, c t gi đ ng tin t và chi, tr , xu t ra đ ng tin t x u. Dân đ n ...vì v y đ ng tin t x u s sa th i đ ng tin t t đi ! Và đ ng tin t t s “b ” c t gi và không đ c s đ ng n a. Tr ng h p Vi t Nam ngày nay, ai ai cũng c t thích đ c tr ho c gi làm tài s n vàng hay dollars – euros hay ngo i t và thích chi tiêu ra, chi xài b ng tin t “đ ng Vi t Nam” đ a ph ng !

Ph i có s l a ch n :

Đ đ nh lu t có hoàn toàn hi u l c, nh ng ng i s đ ng đ ng tin t ph i có s l a ch n gi a nhi u hình th c và h th ng tin t khác nhau. Thí d , h th ng tin t c a th k th XVI, lúc b y gi , các đ ng tin t b ng b ng v vàng ho c b ng b ng v b c cùng đ c song song s đ ng, đ ng l u hành trên th tr ng. Nh ng lúc y, t i r t nhi u qu c gia trên th gi i, (k c n c Pháp), giá tr c a đ ng tin t do Tri u đ nh, có khi do chính Nhà Vua, l a ch n (l ng, quan, livre, pound, denier). Đ nh giá gi a vàng và b c không h n là đúng v i giá tr th t s gi a hai kim lo i theo th tr ng.

Đ nói rõ, đ t m t thí d , trên th tr ng tr giá gi a vàng và b c là 1 ă m i, nghĩa là 1 vàng đ i 10 b c. Nh ng Nhà Vua quy t đ nh ra giá là 9 đ i 1. Vàng bi n thành tin t x u, (vàng s t giá). T nhiên, trên th tr ng b c s đ n đ n bi n m t. Thiên h s th B c. Đ nh lu t Gresham s có hi u l c khi Nhà N c đ nh giá, và khi giá chánh th c khác bi t v i giá th tr ng.

Đó cũng là m t cái lý do đã phá v h th ng hai – kim lo i (bi-métaliste), đã có t th i Quân ch Pháp, nh ng sau th i k Cách m ng Pháp (1789) nhà c m quy n Cách m ng đã th ng nh t quy đ nh và c m không đ c thay đ i t ng quan tr giá gi a hai kim lo i : t nay t ng quan tr giá gi a hai lo i tin t hai kim lo i v i nhau đ c quy đ nh theo t l b t di b t đ ch là 15,5 b c cho 1 vàng.

Sir Thomas Gresham (Hình h a b i Anthonis Mor, 1554)

Nh ng Nhà N c Cách m ng Pháp quên r ng trên th tr ng lúc b y gi , tr giá vàng và tr giá b c thay đ i không ng ng, tùy theo th i cu c, và tùy theo nh ng khám phá khai thác các m vàng hay các m b c và đ c bi t su t c th k th XIX. Và c theo th i gian, tùy th i k , có khi vàng có khi b c thay nhau làm đ ng tin t t, hay x u. Và cu i cùng b c hoàn toàn không còn i trong h th ng tin t n a.

Ngày hôm nay :

Ngày hôm nay, đồng tiền không còn có liên quan đến kim loại quý nữa. Đồng tiền ngày nay hoàn toàn là những tờ giấy in, (Vị t Nam ta gọi là giấy bạc) đồng tiền do một Ngân hàng Trung ương do một Chính phủ một Quốc gia in ra. Đồng tiền cũng có thể là những chi phiếu do những cá nhân hay tập thể cho những một đồng nghiệp của những ngân hàng thương mại. – ngân hàng hàng thì nghĩa là không phải ngân hàng trung ương. Chi phiếu có liên quan với tờ giấy bạc, vì chi phiếu sẽ đồng giá trị (vị t bằng giá trị) của tiền tệ quốc gia do Ngân hàng Trung ương bảo đảm.

Và như vậy, tất cả những đồng tiền một quốc gia đều do Ngân hàng Trung ương một Quốc gia quyết định. Và đồng tiền tốt là một loại đồng tiền biết tuân theo những định luật sau đây: số lượng tiền tệ phải được nâng theo phát triển của tổng sản lượng, vì nhu cầu tiền tệ sẽ đòi hỏi một số lượng tiền tệ tăng với số lượng dịch vụ trao đổi.

Trái lại, nếu Ngân hàng Trung ương tung một số lượng tiền tệ một cách bừa bãi, số lượng tiền tệ sẽ làm hàng hóa lên giá và như thế sẽ làm giảm mãi lợi của đồng tiền: đồng tiền mất giá. Nếu có thể những người đổi tiền do, ngược lại ta sẽ đi ngay đồng tiền mất giá ngay để lấy đồng tiền khác được giá hơn. Định luật Gresham đi ngược lại : đồng tiền xấu sẽ thay thế tiền tốt.

Thường, ngày nay, một số tiền tệ như dollar cho những hàng, mặc dù mất giá, vẫn còn được duy trì, lý do là những một đồng đồng sẽ đồng những lợi, và cũng như cái tầm vóc chính trị kinh tế và tầm ảnh hưởng kinh tế tài chính hàng đầu, lý do cũng như vào vai trò quan trọng của những đồng tiền thương mại, sẽ có một phát triển và sẽ sáng tạo không ngừng của quốc gia phát triển: Huê kỳ.

Trở về mái nhà xưa : Come back to Sorrento ? Lý do vàng làm bảo đảm? hay trở lại với quy định những đồng tiền quan hệ đổi tiền (parités fixes)

Trong cuộc khủng hoảng hàng ngày nay, rất nhiều kinh tế gia có chi phí những quay về lý do kim loại vàng làm bảo đảm hay dùng một quy định những đồng tiền quan hệ đổi tiền giữa những đồng tiền khác.

Thường, cái sự thất bại của sự đồng thể Bretton Wood ngày hôm nay đã chứng minh cho chúng ta thấy rõ rằng nếu cái quan niệm lý thuyết cho rằng những đồng tiền quan hệ đổi tiền sẽ buộc các Ngân hàng Trung ương một quốc gia không được làm bừa, (vì Ngân hàng Trung ương có trách nhiệm bảo toàn giá trị của đồng tiền do mình phát hành) cuối cùng sẽ phải bị, vì Ngân hàng Trung ương không có sự đồng lập quyền, và sẽ không thể gì với những quy định định định những thúc ép của các Chính phủ của quốc gia đó đang cần tiền để trả những công nợ càng ngày càng thiêu hụt.

Bên cạnh ngày hôm nay, Ngân hàng Trung ương Âu châu đang phải lo thanh toán một phần các công nợ của các quốc gia thành viên Liên Âu, cũng như Ngân hàng Liên bang Mỹ - FED đang lo cho công nợ Huê kỳ.

Chuyện Âu châu (và Pháp) : Hai loại đồng Euro ? :

Để tránh phải phát hành một số lượng euro (đồng của những công nợ các quốc gia thành viên khi euro (17 quốc gia) và như thế sẽ có một cuộc lạm phát phi mã khủng khiếp, cái nguy cơ mà Chính phủ nước Đức không muốn, một số các nhà kinh tế gia đã nghĩ chia khi euro ra làm hai và tạo hai loại đồng euro.

Nhng ai s “thích” s dng đng “euro xu” ?

Mt ý ki n khác n a: ch p nh n các qu c gia đang g p khó khăn tr v l i đng ti n qu c gia cũ c a mình, và s cho l u hành hai lo i ti n euro làm đng ti n chung cho kh i, và ti n qu c gia cho riêng trong n i đ a qu c gia. Nhng ai thích xài euro ngay t i m t qu c gia có đng qu c gia m nh (Đ c , Hòa Lan). Và dân Hy l p có ch c ch n thích Euro, hay thích drachme ? Cu i cùng k t lu n “ba ph i”: nên đ qu n chúng t do t lo i ch n trao đ i th ng mãi, s dng trên lo i đng ti n h mu n. Nh v y s có c nh tranh, và khi có c nh tranh l i là có phát tri n. S có đng ti n th ng đ c s dng và đng ti n b i.

Và khi có nhi u lo i đng ti n hy v ng Đ nh Lu t Gresham v các đng ti n s b t tác dng. Xã h i và th gi i s b t l n x n, và may ra thiên h m i tr v tin t ng vào đng ti n. Nhng cu i cùng không gì b ng có m t s qu n tr hành chánh thông minh và công b ng. Th gi i c n m t đng anh minh đ tr vì chng ?

Và có nhng quan ni m v n cho r ng:

“Nhà N c Qu c gia ch có quy n ch ng nh n giá tr c a đng ti n thôi”: Nicolas Oresme

Quan ni m n y r t th i s t i Âu Châu ngày nay. Tr c m t cu c kh ng ho ng, t t c nh ng t t ng c i ti n đ u lay hoay gi a ho c ch nh đ n h th ng ho c thay đ i ch đ o: ch nh đ n là c ng c quy n qu n tr c a Nhà n c m t cách ch c ch và n u c n t ch c ki m soát c giòng luân l u c a th tr ng h i đoái. Thay đ i ch đ o là rút quy n phát hành ti n t kh i quy n c a Qu c gia, đ tránh nh ng hi n t ng s dng ti n t b a bãi, và phát ngân t lung tung t o ra l m phát và kh ng ho ng c a ngày nay.

“Lu n v Ti n t – Traité de la Monnaie » (1366) và Nicolas Oresme (1320 - 1382)

Nicolas Oresme đ c ng i đ i nay g i là Einstein c a th k 14. Vì v a là m t nhà Toán h c, m t Kinh t gia, m t V t lý h c, m t nhà Thiên Văn, m t Tri t lý gia, m t Tâm lý h c, m t Nh c s , m t nhà Th n h c và m t chuyên gia chuy n d ch nh ng sách c t La tinh hay Hy l p sang Pháp ng .

Ch c v cu i cùng là Giám M c Giáo ph n Lisieux (1377 – 1382)

Trong cu n sách Lu n v Ti n t , Nicolas Oresme đã nói r ng trong cái quy n phát hành ti n t , Nhà Vua ch là quy n « ch ng nh n » thôi . (c’est un juste droit régalien). Nói rõ, quy n Nhà Vua hay Nhà N c ch là quy n ch ng nh n cái « đúng đ n » c a đng ti n. Nói nh v y, quy n n y c a Nhà Vua là b o đ m đng ti n, tránh t n n c a nh ng đng ti n xu, làm m t uy tín c a m t d ng c th ng m i. Oresme dùng ch juste – đúng đ n đ nh n m nh cái tác đng nghiêm ch nh c a Nhà Vua ph i bi t gi giá. Vì lúc b y gi , t Philippe le Bel (1268 -1314) và các tri u đ i Vua Pháp t p theo, là m t lo t các « Nhà Vua làm B c gi » chuyên « thay đ i th i giá c a đng ti n c a mình - h giá đng b c – dévaluation ». Vì các v Vua y, đ tiêu xài (phung phí) th ng nghĩ r ng in ti n, phát hành ti n ra d dàng h n là tăng thu vì tăng thu s t o nguy hi m là ph n lo n.

Đề u năm nói chuy n ti n t ; Thomas Gresham hay Nicolas Oresme ?

Tác Giả: TS.Phan Văn Song

Thứ Hai, 16 Tháng 1 Năm 2012 07:20

Ngày nay, t p t c n y do các Ngân hàng Trung ăng các Qu c gia đ m trách : v n ti p t c cho phát hành ti n t , qua in ti n, t o chi phí u, công kh phí u, m tín đ ng Trung ăng. S đ c l p c a m t Ngân Hàng Trung ăng Qu c gia ch còn là m t lý thuy t, d i s c ép c a các Chánh ph Qu c gia đ ...tài tr chi n tranh (Huê k cho chi n tranh Vi t Nam, cho tham chi n Irak..) tài tr qu ch ng th t nghi p (T ng th ng Roosevelt v i thuy t New Deal), nh ng ch ng trình phát tri n kinh t đ ch ng suy thoái (Huê k t 2001). Ngày hôm nay, ti n t nó b o đ m l y nó. Nhà N c không làm cái b n ph n « juste » là b o đ m cái giá tr th t s c a đ ng ti n mình. Nhân hàng Trung ăng làm t t c hai b n ph n. Ngân hàng Tr ng ăng Âu châu nh t đ nh không « h giá » đ ng euro. Ngân hàng Trung ăng Trung Qu c nh t đ nh không tăng giá đ ng Nguyên t vì Đ ng C ng s n c m quy n Trung Qu c nh t đ ng không tăng giá. Trung qu c làm b n ph n Nhà Vua.

V y thì ch có m t thái đ :

Fiat money, hãy tin c y m t cách đ n thu n vào ti n. Nh ng có gì b o đ m đây ?

Nixon năm 1972 đã cho in trên t gi y dollar: In God we trust.

L y Chúa đ b o đ m đ ng b c c a mình. Ng i vi t xin mi n bàn.

Và cũng xin m d u ngo c nói thêm r ng : cũng trên t gi y b c m t dollar v i hình c a

Georges Washington v T ng th ng l p qu c c a ch đ Huê k . C nh bên m t c a

Washington trên m t Kim t tháp có hình con m t trong tam giác c a Cao Đài, bi u t ng c a h i Th H (Francs Maçons). T nay quy n in ti n không còn trong tay Quân ch , trong tay các Nhà th mà c a nhóm Th thuy n. Và cũng xin mi n bàn.

Và cũng không l gì n u t nay ta th nghĩ, đ ng ti n s do các nhóm ngân hàng t nh n t o ra, c nh tranh v i nhau. Đó cũng ch là m t cách n i l i th i không xa l m khi th gi i th ng m i qu c t s đ ng m t đ ng ti n chung là đ ng ti n th ng m i : h tiêu, đ ng, vàng , b c ... Th c s là ngày nay, các ngân hàng t các xí nghi p tín đ ng đã s đ ng lo i ti n nh v y r i : Áy là b ng nh ng th tín đ ng t r i, và các th riêng t nh n y đ u c nh tranh nhau. Có cái khác là v n s đ ng ti n t qu c gia chung đó thôi .

Ngày l Ba Vua (Épiphanie) 6 janvier 2012